

Avalik konsultatsioon Euroopa taskukohaste eluasemete kava teemal

Tärniga (*) märgitud väljad on kohustuslikud.

Sissejuhatus

Eluaseme taskukohasuse probleem on kogu Euroopas muutunud üha levinumaks ja pakilisemaks. Kasvavad eluaseme- ja üürihinnad, intressimäärad ning kommunaal- ja renoveerimiskulud mõjutavad nii väikese kui ka keskmise sissetulekuga leibkondi, eelkõige suurlinnades ja muudes kasvukeskustes. Haavatavad inimesed kannatavad sellise olukorra tõttu rohkem, eriti kui nad ei saa kasutada sotsiaaleluruume ja kodutuse oht kasvab. Eluasemekulud võivad olla suureks probleemiks ka peredele, noortele ja elutähtsate sektorite (nt tervishoid, haridus jm) töötajatele. Taskukohaste, kestlike ja inimväärsate (sh uute) eluruumide puudus vähendab inimeste võimalusi elus, takistab tööjõu liikuvust ja hariduse omandamist ning kahjustab majanduskasvu, konkurentsivõimet ja sotsiaalset sidusust. Ebapiisav renoveerimine ja olemasolevate hoonete kõigi võimaluste kasutamata jätmine avaldab negatiivset mõju kliima- ja energiaeesmärkide saavutamisele.

Kuigi eluasemete küsimus kuulub peamiselt liikmesriikide, piirkondade ja kohaliku tasandi pädevusse, kavatseb Euroopa Komisjon hinnata, kus oleks võimalik leida Euroopa lisaväärtust, ning töötada välja taskukohast ja kestlikku eluaset käsitleva uue Euroopa lähenemisviisi. Selleks algatab komisjon ulatusliku konsultatsiooni - taskukohaste eluasemete teemalise dialoogi -, et uurida praeguste probleemide põhjuseid ning nende mõju eri rühmadele ja sektoritele, samuti koguda teavet võimalike lahenduste, sealhulgas parimate tavade kohta.

Komisjoni eesmärk on saada teavet kodanikelt ja mitmesugustelt sidusrühmadelt, et teha kindlaks, kus annaksid ELi tasandi meetmed kõige rohkem lisaväärtust. Käesoleva avaliku konsultatsiooni tulemusi ning ekspertidele korraldatavate seminaride, õpikodade ja muude teemakohaste konsultatsiooniürituste tulemusi võetakse arvesse Euroopa taskukohaste eluasemete kavas, mis on kavas vastu võtta 2026. aasta esimeses kvartalis.

Taskukohast eluaset käsitlev avalik konsultatsioon koosneb kahest küsimuste plokist - üks üldsusele ning teine avaliku sektori asutustele, ettevõtjatele, ühendustele ja muudele sidusrühmadele. Teile esitatakse küsimused automaatselt vastavalt teabele, mille Te esitate järgmises jaotises „Teie andmed“.

Konsultatsiooni kokkuvõte avaldatakse konsultatsiooni veebilehel kaheksa nädala jooksul pärast avaliku konsultatsiooni lõppu. Lisaks koostatakse vastuste kokkuvõte.

Teie andmed

1. Kas Teie arvates on ELis vaja taskukohase eluaseme ühtset määratlust?

- ☐ Ei, liikmesriikide lähenemisviisid on erinevad ka kultuuriliste eelistuste või traditsioonide tõttu ja seega ei ole ELis ühtset määratlust vaja ega võimalik kehtestada.
- ☐ Teataval määral on määratluste lähendamine vajalik, eelkõige seoses avaliku sektori toetusega.
- ☐ **Jah, taskukohase eluaseme ühtne ELi määratlus on vajalik kõigis valdkondades, mis hõlmavad ELi poolset rahastamist.**
- ☐ Muu

☐ Palun täpsustage

kuni 100 tähemärki

2. Milline oleks kõige olulisem lahendus, mille abil märkimisväärselt suurendada taskukohaste eluasemete pakkumist lühikeses ja keskpikas perspektiivis?

Maksimaalselt 3 valik(ut)

- ☐ Muuta ehitussektor tõhusamaks ja konkurentsitihedamaks
- ☐ **Kiirendada ehitusvaldkonnas lubade andmist ja vähendada reguleerimist**
- ☐ Muuta (nt äriotstarbeliste) tühjalt seisvate hoonete kasutusotstarvet
- ☐ Kaardistada tühjalt seisvad või alakasutatud kodud ja vähendada nende arvu

☐ **Suurendada taskukohaste eluasemete arvu ja parandada nende toimimist**

Kehtestada uutes hoonetes turumäärast madalama hinnaga eluruumide miinimumosakaal

☐ **Edendada poliitikat, mille abil suurendatakse maa kättesaadavust elamuehituseks**

- ☐ Kasutada nõudluspoole toetusi, et võimaldada üürihindade alandamist alla turuhinna, nt elutähtsate kutsealade töötajate või noorte perede puhul

- ☐ Piirata lühiajalise majutuse üüriteenuseid piirkondades, kus need vähendavad taskukohaste eluasemete pakkumist kohalikele elanikele

- ☐ **Piirata finantsspekulatsioone eluasemeturul**

- Muu

- ☐ Palun täpsustage

kuni 100 tähemärki

3. ELi hoonefondi arvele langeb ligikaudu 35% energiaga seotud kasvuhoonegaaside heitest, mida põhjustab ka hoonete ebapiisav isolatsioon. Sellel, milliseid materjale hoonetes kasutatakse, võib olla suur keskkonnamõju. Hoonete ehitamisel tehtud valikud võivad tõsiselt mõjutada ka mulla või vee seisundit ning maakasutust üldiselt. Muret põhjustab arusaam, et hoonete muutmine kestlikumaks vähendab nende taskukohasust.

Kas Teil on jagada häid tavaid lahenduste kohta, milles on ühendatud kestlikkus ja taskukohasus?

kuni 300 tähemärki

Tehaseline rekonstrueerimine (off-site või prefabricated renovation) aitab ühendada tööstusliku tõhususe ja kvaliteedi, säästliku materjalikasutuse (nt puidust elemendid) ja piisava mastaabi puhul ka taskukohasuse. Hoonete kestlikumaks muutmine ei vähenda nende taskukohasust, kui kasutame tänapäevaseid tööstuslikke põhimõtteid.

4. Millised on parimad viisid sotsiaaleluruumide* kättesaadavuse suurendamiseks?

**Sotsiaaleluruumid on mõeldud ebasoodsas olukorras olevatele rühmadele ja neid jaotatakse konkreetsete kriteeriumide, näiteks sissetuleku,*

leibkonna suuruse või tervisega seotud piirangute alusel. Sotsiaaleluruumide süsteemid ja jaotuskriteeriumid on liikmesriigiti erinevad.

Maksimaalselt 3 valik(ut)

- ☐ **Arendada edasi partnerlusi erasektoriga, eelkõige kasumit mittetaotlevate ja/või piiratud kasumit taotlevate organisatsioonide ja sotsiaalinvestoritega**
- ☐ Edendada koostööd teiste sotsiaalmajanduses osalejatega
- ☐ **Edendada koostöös eraomanikega sotsiaalsetel eesmärkidel üürimise mehhanisme (näiteks sotsiaalsete üüripindade vahendusbürood)**

- ☐ Seada eesmärgid kohalikus elamufondis pakutavate sotsiaaleluruumide osakaalu jaoks
- ☐ Suurendada avaliku sektori toetust sotsiaaleluruumide arendamiseks
- ☐ **Planeerida sotsiaaleluruumide ehitamist lähtuvalt käesolevatest või prognoositavatest eluasemevajadustest**
- ☐ Muu

Palun täpsustage

kuni 100 tähemärki

Taskukohane eluasemefond (erinevalt sotsiaaleluruumidest) ei vaja riigi otsetoetust, vaid hästi läbimõeldud finantseerimislahendusi.

5. Kas Teile on teada mõni hea või uuenduslik tava taskukohaste ja sotsiaaleluruumide edendamiseks, mida sooviksite jagada?

Palun esitage olemasolu korral tõendeid.

kuni 300 tähemärki

Eestil on kogemusi taskukohaste ja sotsiaaleluruumide arendamisega koostöös kohalike omavalitsuste ja erasektoriga (PPP). Siiski oli see riigieelarvele üpris kulukas lahendus – oluline on finantsinnovatsiooni rakendamine.

6. Milline on elamuühistute või muude alternatiivsete eluasemevormide (nt kogukondliku maaga ühistud) potentsiaal taskukohaste eluasemete arvu suurendamiseks?

Kas neid lähenemisviise on võimalik ulatuslikumalt kasutusele võtta?

Palun esitage olemasolu korral tõendeid.

kuni 300 tähemärki

Võiks küll! Rahvusvahelised eeskujud ja mudelid oleks abiks. Küsimus on, kuidas riik saab luua tingimused, et finantssektor oleks valmis seda rahastama.

7. Kuidas on võimalik lahendada linna- ja maapiirkondade erinevaid eluasemevajaduse probleeme, et parandada kõigi eurooplaste juurdepääsu taskukohasele, kestlikule ja inimväärasele eluasemele, sealhulgas ruumilise planeerimise ja rahalise toetuse kaudu?

kuni 300 tähemärki

Oluline on ka menetluste kiirendamine – Eestis lisab iga aasta ettevalmistusaega eluaseme lõpphinnale umbes 5-10%.

8. Millised on suurimad finantsväljakutsed uute taskukohaste eluasemete projektide käivitamisel?

Maksimaalselt 3 valik(ut)

- ☒ **Puuduvad pikaajalised rahastamisvõimalused**
- ☐ Keeruline on aru saada, milliseid rahastamisvõimalusi pakutakse
- ☐ Raskused rahalisele toetusele juurdepääsul (nt keerukad ja pikad taotlusprotsessid / suutlikkuse puudumine)
- ☒ **Kahjumlik turusegment / väike tulu võrreldes kasumlikumate ehitusprojektidega**
- ☐ Ehituse suured algkulud, materjalide nappus
- ☐ Maa omandamise kulud on kõrged
- ☒ **Puudub juurdepääs riske piiravatele vahenditele** (tagatised, avaliku sektori kaasinvesteeringud)
- ☐ Muu

Palun täpsustage

kuni 100 tähemärki

Eestis ei ole defineeritud taskukohase eluaseme mõistet ning pole loodud ka eraldi institutsioone või skeeme, mille eesmärgiks oleks just nimelt selliste eluasemete pakkumine

9. Millised lahendused oleksid kõige kasulikumad nende probleemide lahendamiseks taskukohaste eluasemete projektide puhul?

Maksimaalselt 3 valik(ut)

- ☐ Tagada kasumlikumate ehitusprojektidega võrdsed tingimused
- ☐ Turuintressist väiksema intressiga laenude parem kättesaadavus
- ☐ Riskijagamismehhanismid, näiteks tagatised
- ☒ **Rahastamisvahendite kombineerimine toetustega** (segarahastamine)
- ☐ Omakapitaliinvesteeringud
- ☒ **Avaliku ja erasektori partnerluse mudelid**

- ☐ **Paindlikud rahastamisvõimalused** (nt pikemad laenutähtajad, väiksemad algkulud)

- ☐ Juurdepääsueeskirjade kehtestamine erainvestoritele ja teatava osa hooneosade reserveerimine ostjatele, kelle sissetulek jääb allapoole teatavat ülempiiri

- ☐ Rohkem tehnilist abi projektide arendamiseks

- ☐ **Uute institutsionaalsete osalejate, näiteks piiratud vastutusega elamuühistute või muude ühistute edendamine**

- ☐ Muu

Palun täpsustage

kuni 100 tähemärki

Laenuitingimused on kinnisvaraarenduses väike probleem, küsimus on institutsionaalne. St meil ei ole piisavalt variatsiooni omandivormide puhul, näiteks piiratud vastutusega elamuühistuid või muid ühistuid.

Esitage üksikasju ja tõendeid, kui Teil on kogemusi mõne eespool valitud lahendusega.

kuni 300 tähemärki

10. Kuidas saaks tõhusamalt suurendada taskukohastesse eluasemetesse tehtavaid investeeringuid ning parandada rahastamis- ja finantskavasid?

kuni 300 tähemärki

Eestis puudub eraldiseisev taskukohase eluaseme sektor. Vastavate investeeringute ning rahastamis- ja finantseerimiskavade puhul tuleb lahendada tõrked, mis pärivad erasektori investeerimishuvi. Tuleb soosida alternatiivseid ärimudeleid võrreldes traditsiooniliste ehitaja- ja müüjalahendustega. Oluline on pöörata eritähelepanu maapiirkondadele, kus kinnisvara väärtus on ehituskulust madalam ja nõudlus eluasemete järgi ebakindel näiteks kahaneva elanikkonna tõttu.

11. Kuidas saab kõige paremini suunata ja kalibreerida rahalisi stiimuleid, millega muuta eluasemed kättesaadavaks noortele?

kuni 300 tähemärki

Eestis on hästi toiminud riiklik garantii eraisiku kodulaenu tagatiseks ja sissemakse vähendamiseks, samuti maapiirkondades ostmisel, ehitamisel ja renoveerimisel kinnisvara väärtusest tulenevate laenuitingimuste parandamiseks.

12. Kuidas saaks praktikas parandada ja muuta kasutajasõbralikumaks ELi rahaliste vahendite kasutamist taskukohaste eluasemete jaoks?

kuni 300 tähemärki

Riigiabi eeskirjade muutmise kaudu. Sh on oluline on võimaldada kulupõhist üüritaset ka väljaspool sotsiaaleluasemete sektorit. Lisaks on oluline, et taskukohase eluaseme rahastusskeemid, näiteks EIB toetuskeemid ei kvalifitseeruks riigi laenukoormusesse.

Riigiabi

Praegused riigiabi eeskirjad võimaldavad avalikul sektoril anda toetust sotsiaaleluruumide jaoks ilma komisjoni eelneva loata. Ent liikmesriigid, kes soovivad toetada taskukohase eluaseme kavasad, peavad üldjuhul oma kavadest komisjonile eelnevalt teatama ja saama temalt loa.

13. Kas Teil on olnud riigiabiga seotud probleeme sotsiaaleluasemeprojektide rahastamisel?

- ☒ Jah
- ☐ Ei

Palun täpsustage ja esitage olemasolu korral tõendeid.

kuni 300 tähemärki

Riigiabi peaks minema projektidele, mis tagavad, et loodavad eluruumid ei jõua lühikese aja jooksul eraturule ja ei muutu spekulatsioonide objektiks. Üldiselt peaks olema tagatud kohustus pakkuda subsideeritud teenust teatud aja jooksul, et tagada toetuse eesmärgipärasus ja teenuse tarbijale kindlus taskukohase eluaseme teenuse jätkusuutlikkuses. Piirang peaks kestma vähemalt ühe põlvkonna.

14. Kas Teil on olnud riigiabiga seotud probleeme taskukohase eluaseme projektide rahastamisel avalikest vahenditest?

- ☒ Jah
- ☐ Ei

Palun täpsustage ja esitage olemasolu korral tõendeid.

kuni 300 tähemärki

Sama, mis eelmise küsimuse täpsustus.

15. Kas Teil on olnud riigiabiga seotud probleeme renoveerimisprojektide rahastamisel?

- ☒ Jah
- ☐ Ei

Palun täpsustage ja esitage olemasolu korral tõendeid.

kuni 300 tähemärki

Renoveerimise meetmed, kui kortermajas on äripindasid ja/või KOV-i üüriruume. Taskukohase eluasemefondi rajamine üüritasemega allpool turuhinda.

16. Komisjon vaatab riigiabi eeskirjad läbi, et võimaldada taskukohaste eluasemete toetamist ilma komisjoni eelneva loata. Uutele eeskirjadele võidakse lisada teatud tingimused.

Milliseid küsimusi peaks komisjon Teie arvates silmas pidama riigiabi eeskirjade kavandamisel taskukohase eluaseme kavade kehtestamise eesmärgil?

Maksimaalselt 3 valik(ut)

- ☐ **Taskukohase eluaseme hind**
- ☐ Elanike sissetulek (seoses eluaseme kasutamise/ostmise kuludega)
- ☐ **Eluruumide omandiõigus** (nt tagamaks, et ehitatud kodud jäävad avaliku sektori omandisse või on ette nähtud sotsiaaleluruumide / taskukohaste eluasemete pakkumiseks)
- ☐ Eluruumide ligipääsetavus (nt puuetega inimeste jaoks)
- ☐ **Keskkonnatoime (eluruumide energiatõhususe klass, keskkonnastandardid, kliimamuutustele vastupanu võime, maa-, materjali- ja veekasutus)**
- ☐ Hoone kasutajate sotsiaalne mitmekesisus
- ☐ Taskukohase eluaseme pakkujad
- ☐ Muu

Palun täpsustage

kuni 100 tähemärki

Oluline on hinnastamise mudel. St soovitame taskukohase eluaseme määratlemisel võtta kasutusele OECD arvutusmetoodika, kus eluase loetakse taskukohaseks, kui selle kulu (rent või laenumakse) on vähem kui teatud protsent (rendi- või laenukulud 30%, eluaseme kogukulu 40%) leibkonna brutosissetulekust. Lisaks peaks riigiabi minema projektidele, mis tagavad, et loodavad eluruumid ei jõua lühikese aja jooksul eraturule ja ei muutu spekulatsioonide objektiks.

Ehitus

ELi ehitussektor seisab silmitsi mitme suure struktuurse probleemiga: madal tootlikkus, tööjõupuudus, suured ehituskulud ja märkimisväärne keskkonnajalajalg.

17. Millised tegurid on Teie arvates kõige olulisemad kulude vähendamiseks ja ehitustegevuse laiendamiseks?

Maksimaalselt 3 valik(ut)

- ☐ **Vähem bürokraatiat ja aruandlust, kiirem planeerimine ja lubade andmine**
- ☐ Kestlikud ja energiatõhusad ehitusmaterjalid, ringluspõhisus ja jäätmete

vähendamine

- ☐ **Uuenduslikud ehitusmeetodid, nt valismoodulid hoonete renoveerimiseks ja konstruktsioonide eelnev valmisehitamine**
- ☐ **Väärtusahela täielik digitaliseerimine (ehitustooted, load, energiamärgised, hoonete logiraamatud, lammutusauditid)**
- ☐ **Parem juurdepääs rahastamisele, pikema tähtajaga laenud ja rohkem tagatisi**
- ☐ Kvalifitseeritud tööjõu kättesaadavus
- ☐ **Tõhus kohtusüsteem vaidluste lahendamiseks, lepingute jõustamiseks ning ehitusnormide ja -regulatsioonide järgimise tagamiseks**
- ☐ Eluasemete jaoks ettenähtud maa kättesaadavuse parandamine ja sellise maa maksumuse vähendamine
- ☐ Avalikud hanked (nt kiirendatud menetlused, ühishanked, digitaliseerimine)
- ☐ Muu

Palun täpsustage

kuni 100 tähemärki

Tehaselised ja digitaalsed masskohandatud ehitusmeetodid aitavad teha suure arenguhüppe.

Võite esitada lingid või uuringud heade tavade kohta seoses ülaltoodud vastusevariantidega.

Näide tööstuslikest meetoditest:

https://woodhouse.ee/wp-content/uploads/2025/02/Industrial-renovation-with-prefabricated-elements_ENG_FEB2025-1.pdf

kuni 300 tähemärki

Faili(d) saate üles laadida siin

Lubatud on üksnes pdf,txt,doc,docx,odt,rtf tüüpi failid

18. Komisjon töötab taskukohaste eluasemete alase töö raames välja Euroopa elamuehituse strateegiat, milles keskendutakse eluasemekriisi lahendamiseks eluasemete pakkumise poolele

Mil viisi peaks EL Teie arvates sekkuma, et aidata turule tuua uuenduslikke ehitus- ja renoveerimismeetodeid ning ehitustooteid, mille abil saab suurendada eluasemete taskukohasust?

Maksimaalselt 3 valik(ut)

- ☐ Tuleks vähendada avalike hangetega seotud halduskoormust ja võimaldada Euroopa toodete eelistamist
- ☐ **Töötada uue ehitustoodete määruse raames välja vajalikud standardid, et lihtsustada uudsete ehitustoodete müüki kogu ELi ühtsel turul**
- ☐ **Lua ringlussevõetud ehitusmaterjalide ja -jäätmete ühtne turg**
- ☐ **Teha koostööd finantsasutuste ja tööstusega, et vähendada uuenduslikesse ehitustoodetesse ja -meetoditesse tehtavate investeeringute riske**
- ☐ Teha koostööd avaliku sektori asutustega, et tekitada nõudlust tühjalt seisvate eluruumide või kontorihoonete ümberkujundamiseks
- ☐ ELi sekkumine ei ole vajalik
- ☐ Muu

Palun täpsustage

kuni 100 tähemärki

Teisese toorme (ehk ringlussevõetud ehitusmaterjalide ja -jäätmete) ühtse turu loomiseks tuleb luua eeldused digitaalseteks materjalipankadeks

Võite esitada lingid või uuringud heade tavade kohta seoses ülaltoodud vastusevariantidega.

<https://www.bamb2020.eu/>

kuni 300 tähemärki

Faili(d) saate üles laadida siin

Lubatud on üksnes pdf,txt,doc,docx,odt,rtf tüüpi failid

Üldplaneering ja lubade andmine

Maakasutus, ruumiline planeerimine ning lubade andmine ehituseks ja renoveerimiseks kuuluvad peamiselt kohaliku ja piirkondliku tasandi pädevusse. Paljud ametiasutused kogu ELis loovad algatusi, et muuta need sammud vähem keerukaks ja aeganõudvaks.

19. Millised on peamised väljakutsed loa saamisel üldplaneeringu ja ruumilise planeerimise etapis?

Huvide tasakaalustamine, võrguvaldajate liitumistingimused, asjaõiguslikud kokkulepped, ametnike kompetents ja järjepidevus, dokumentide kvaliteet, professionaalide pädevus, kõrgema astme planeeringute paindumatus ja uuendatus (näiteks vastuolud tänapäevase 15-minuti linna põhimõttega)

20. Kui palju aega kulub Teie linnas/piirkonnas/riigis keskmiselt ehitusloa saamiseks?

Eluhooned – 63 päeva

kuni 100 tähemärki

21. Milliseid meetmeid peaksid avaliku sektori asutused seoses maakasutuse, ruumilise planeerimise ja lubade andmisega pidama esmatähtsaks, et suurendada taskukohaste eluasemete pakkumist?

Maksimaalselt 3 valik(ut)

- ☐ **Rakendama tõhusaid maakasutusmeetmeid, näiteks määrama kindlaks alad, mis sobivad elamuprojektide jaoks, millel ei ole eeldatavasti olulist keskkonnamõju**
- ☐ **Pöörama tähelepanu lubade väljastamise eest vastutavate avaliku sektori asutuste haldussuutlikkuse suurendamisele (nt töötajad, suurem tsentraliseerimine, digitaliseerimine)**
- ☐ Lihtsustama ehituseeskirju
- ☐ Lihtsustama üldplaneeringuga ja lubade andmisega seotud nõudeid
- ☐ Võimaldama renoveerimis- või kasutusotstarbe muutmise projektide kiiret menetlemist
- ☐ Lubama suuremat asustustihedust elamu- või tööstuspiirkondades
- ☐ **Kiirendama loamenetlusi** (nt ühtlustatud menetlused kokkupandavate elamute, piirkonna tasandil renoveerimise või hoonete kasutusotstarbe muutmise puhul)
- ☐ Võtma kasutusele ühtsed keskkonnamõju hindamised terve piirkonna uute arendusprojektide jaoks
- ☐ Töötama välja meetmed, milles taskukohasus on ühildatud puuetega inimeste ja eakate jaoks kehtestatud ligipääsetavusnõuetega
- ☐ Uurima võimalusi avalike kaebuste (nt rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid, tähtajad) esitamise ühtlustamiseks, kahjustamata kodanike õigust otsuseid vaidlustada
- ☐ Muu

Palun täpsustage

Kahtlemata tuleb tähelepanu pöörata rakendamise efektiivsusele läbi digitaalsete tööriistade. Meie ehitisregister on rahvusvaheliselt suureks edulooks ning arendame selle juurde hetkel planeeringute infosüsteemi, mis aitab tuua enamiku hoone rajamisega seotud menetlusi nn ühte vaatesse.

kuni 100 tähemärki

22. Kuidas saaks EL toetada liikmesriike maakasutuse, ruumilise planeerimise ja lubade andmise lihtsustamisel ja kiirendamisel?

Maksimaalselt 3 valik(ut)

☐ **Toetada liikmesriike maakasutust ja ruumilist planeerimist mõjutavate ELi õigusaktide rakendamisel**

- ☐ Hõlbustada parimate tavade vahetamist avaliku sektori asutuste vahel
- ☐ Anda soovitusi ja tehnilist abi maakasutuse ja ruumilise planeerimise tõhusate meetmete kohta, millega tagada eluasemete taskukohasus
- ☐ Anda suuniseid selle kohta, kuidas ühildada eluase kui ülekaalukas avalik huvi muude eesmärkidega, nagu maahõive lõpetamine
- ☐ Esitada uued ELi õigusaktid, et kiirendada elamuprojektide kavandamist ja neile lubade andmist
- ☐ Seada eluasemete ELi-poolse rahastamise tingimuseks asjakohaste reformide elluviimine liikmesriigis
- ☐ ELi meetmeid pole vaja
- ☐ **Muu**

Palun täpsustage

kuni 100 tähemärki

ELi poolt oleks oluline jagada parimate praktikate näiteid ja toetada ühiseid digitaalsete menetluskeskkondade arendusi

Võite esitada lingid või uuringud heade tavade kohta seoses ülaltoodud vastusevariantidega.

E-ehituse plavormi põhjal töötame välja üleriigilist digitaalset planeeringute menetlussüsteemi

kuni 300 tähemärki

Faili(d) saate üles laadida siin

Lubatud on üksnes pdf,txt,doc,docx,odt,rtf tüüpi failid

Kasutusotstarbe muutmine, asustuse tihedamaks muutmine ja tühjalt seisvad hooned

Leidub palju tühjalt seisvaid tööstus-, kaubandus-, elu-, institutsionaalseid ja ajaloolisi hooneid, mille kasutusotstarvet saaks muuta või mida saaks renoveerida, et paremini rahuldada inimeste vajadust taskukohase eluaseme järele. Olemasolevate hoonete ümberehitamine vähendab vajadust ehitada uusi hooneid ja sellega seotud süsinikuheidet, maakasutust ja taristukulusid ning

kahandab uue maa hõivamisest tulenevat negatiivset mõju kliimamuutustele vastupanu võimele ja elurikkusele. Samuti võib see aidata asumeid taaselustada ja tekitada nõudlust uute teenuste järele.

23. Kas näete takistusi tühjalt seisvate hoonete kasutusotstarbe muutmisele ja renoveerimisele?

Maksimaalselt 3 valik(ut)

- ☐ **Suured kulud**
- ☐ Piirkonna muutmine kaubandus- või tööstuspiirkonnast elurajooniks on keerukas
- ☐ Tühjalt seisva hoone kasutusotstarbe muutmise / renoveerimise loa saamine võtab kaua aega
- ☐ Endiste tööstushoonete / ärihoonete ja institutsionaalsete hoonete kohandamine elamuteks on keerukas
- ☐ Vajadus järgida õiguslikke nõudeid / ehitusstandardeid
- ☐ **Omandiõigusega seotud küsimused ja muud õiguslikud keerdküsimused**
- ☐ **Asukoht väikese nõudlusega piirkonnas või teenuste puudumine**
- ☐ Takistused puuduvad
- ☐ Muu

Palun täpsustage

kuni 100 tähemärki

24. Kuidas saaksid avaliku sektori asutused kõige paremini toetada tühjalt seisvate hoonete kasutusotstarbe muutmist?

Maksimaalselt 3 valik(ut)

- ☐ Tagades, et koostatakse põhjalik ülevaade hoonetest, nende seisukorrast ja hõivatusest
- ☐ **Kohandades üldplaneeringu alaseid meetmeid, reformides ehitusstandardeid ja lihtsustades loamenetlust hoonete ümberkujundamiseks või kasutusotstarbe muutmiseks, vähendades bürokraatlikke takistusi ja viivitusi**
- ☐ **Pakkudes rahastust, toetusi või maksusoodustusi, et hõlbustada kasutamata hoonete renoveerimist ja kasutusotstarbe muutmist**

☐ Kehtestades kasutamata hoonetele lisamaksu

- ☐ Kehtestades kohustuse enne hoone lammutamist hinnata, kas hoonet on võimalik ümber ehitada, sealhulgas seda integreerida
- ☐ Investeerides teadusuuringutesse uute renoveerimismeetodite kohta, mis võimaldavad kulude ja aja kokkuhoidu ning vähendavad jäätmeid
- ☐ **Edendades hoonete segakasutust** (supermarket ja elamu ühes hoones jne)
- ☐ Suurendades üldsuse teadlikkust ümberkujundamise eelistest ja tehes koostööd kohalike kogukondadega
- ☐ Muu

Palun täpsustage

kuni 100 tähemärki

25. Kuidas saaks EL toetada liikmesriikide jõupingutusi tühjalt seisvate hoonete kasutusotstarbe muutmisel?

Maksimaalselt 3 valik(ut)

- ☐ Muutes lihtsamaks ELi hoonefondi vaatluskeskuse kasutamise andmete ja teabe saamiseks ELi hoonete, sealhulgas energiatarbimise ja renoveerimismäärade kohta, ning töötades välja kriteeriumid tühjalt seisvate hoonete kohta
- ☐ **Tagades, et hoonete renoveerimist käsitlevad ELi õigusaktid võimaldaksid hoonete kasutusotstarbe muutmist**
- ☐ Lihtsustades parimate tavade vahetamist
- ☐ Andes soovitusi ja tehnilist abi kasutamata hoonete kasutusotstarbe muutmiseks ja renoveerimiseks
- ☐ **Suunates konkreetsed rahalised vahendid (nt algatus „Uus Euroopa Bauhaus“, taskukohaste eluasemete algatus) hoonete kasutusotstarbe muutmisse ja asustuse tihendamisse**
- ☐ ELi meetmeid pole vaja
- ☐ Muu

Palun täpsustage

kuni 100 tähemärki

26. Kuidas saaksid vastutavad ametiasutused kõige paremini tegeleda eluruumide ebaseadusliku hõivamise ja skvottimise probleemiga?

kuni 300 tähemärki

Eestis esineb vähe.

Võite esitada lingid või uuringud heade tavade kohta seoses ülaltoodud vastusega.

kuni 300 tähemärki

Faili(d) saate üles laadida siin

Lubatud on üksnes pdf,txt,doc,docx,odt,rtf tüüpi failid

Lihtsustamine

Komisjon on nimetanud oma peamisteks poliitilisteks prioriteetideks kiiruse, sidususe ja lihtsustamise ning ta keskendub halduskoormuse vähendamisele ja rakendamise lihtsustamisele: vähem bürokraatiat ja aruandlust, suurem usaldus, parem jõustamine, kiirem lubade andmine.

27. Kas olete tuvastanud kattuvaid, tarbetuid või ebaproportsionaalseid ELi eeskirju, mis takistavad taskukohaste eluasemete pakkumist?

- ☒ **Jah**
- ☐ Ei

Palun täpsustage ja esitage olemasolu korral tõendeid (link või fail).

kuni 300 tähemärki

Leiame, et kortermajade rekonstrueerimise toetamine, eelkõige selliste kortermajade toetamine, kus asuvad ka äripinnad (sh varjumise funktsiooniga) või kohaliku omavalitsuse üüripinnad, peaks olema selgem.

Faili(d) saate üles laadida siin

Lubatud on üksnes pdf,txt,doc,docx,odt,rtf tüüpi failid

28. Kas olete tuvastanud riiklikke, piirkondlikke või kohalikke eeskirju, mis tekitavad ebavajalikke takistusi taskukohaste eluasemete pakkumisele? Kui jah, siis milliseid?

- ☐ Jah
- ☒ **Ei**

Palun täpsustage ja esitage olemasolu korral tõendeid (link või fail).

kuni 300 tähemärki

Faili(d) saate üles laadida siin

Lubatud on üksnes pdf,txt,doc,docx,odt,rtf tüüpi failid

Tööjõupuudus, oskused ja töötingimused

Euroopas on ehitus üks nendest kutsealadest, kus tööjõupuudus on kõige enam levinud (puudu on nt torulukkseppadest, elektrikutest, müürseppadest). Taskukohaste eluasemete pakkumiseks tuleb tegeleda ka tööjõupuudusega ja uute ehitusmeetodite jaoks vajalike oskuste arendamisega - ehitajatest arhitektide ja insenerideni, kinnisvaraarendajatest linnaplaneerijate ja kohalike omavalitsusteni.

29. Millised meetmed peaksid liikmesriikide ametiasutused Teie arvates seadma esmatähtsaks, et vähendada tööjõupuudust ehitusvaldkonnas?

Maksimaalselt 3 valik(ut)

- ☐ **Suurendama kutseharidusprogrammide atraktiivsust, kvaliteeti ja valikuvõimalusi, et aidata inimestel omandada ehitussektori tööturu jaoks vajalikke oskusi**
- ☐ Parandama ehitussektori töötingimusi, et muuta see atraktiivsemaks, sealhulgas noorte ja naiste jaoks
- ☐ **Soodustama täiend- ja ümberõpet kogu ehitussektori väärtusahelas, et täita teadmistelüngad (nt digitehnoloogia, kõrgtehnoloogiline tootmine, väljaspool ehitusplatsi toimuv ehitus, puitu ja betooni kombineerivad hübriidtehnikad, selliste tehnoloogiate nagu soojuspumpade ja taastuvate energiaallikate integreerimine)**
- ☐ **Investeerima haldusasutuste ja linnaplaneerijate suutlikkusse ja oskustesse sihipäraste koolitus- ja vahetusprogrammide kaudu**
- ☐ Muu

Palun täpsustage:

kuni 100 tähemärki

Täpsustame, et uute spetsialistide väljaõpetamisest ainuüksi ei piisa, vaid tuleb tagada ka, et praegu ehitussektoris töötajad oleks endiselt konkurentsivõimelised ja nad vastakas ka uutele nõuetele ja normidele, mis ehitussektoris kehtestatud.

30. Kas võiksite jagada häid tavaid lahenduste kohta, mis aitavad vähendada tööjõupuudust ehitussektoris?

Industrialiseerimine. Tehaselise ehituse ja renoveerimise soosimine võimaldab tuua heitlikku ehitusplatsi tööd kontrollitud tehasetingimustesse, mis aitab muuhulgas tööjõu pädevusi järjepidevalt arendada. Näide: puitehituse akadeemia: <https://woodhouse.ee/et/putmaja-akadeemia/e-o-pe-puitehituse-akadeemia/#tab-0>

Palun esitage olemasolu korral tõendeid.

Eesti kogemus näitab, et tööjõupuuduse leevendamiseks ehitussektoris on Ukraina sõjapõgenike kaasamine olnud eriti oluline. OSKA uuringu kohaselt on ehitussektor esimesel kohal välistööjõu kaasamisel, ning ukrainlaste hulgas on ka rakendumine ehitussektoris kõige suurem. Ukrainlaste kiiret tööturule sisenemist on toetanud ajutise kaitse staatusest tulenevad õigused. Kuigi põgenikele pakuti ka eesti keele kursusi, ei olnud keeleoskus selles valdkonnas määrava tähtsusega, sest ehituses saab Eestis hästi hakkama ka vene keelega. Paljud ukrainlased on leidnud tööd ehitusvaldkonnas, aidates katta nii oskustööliste kui ka abitööjõu puudujääke. Töö leidmist on hõlbustanud ka asjaolu, et ehitussektor Eestis ei ole reguleeritud.

kuni 300 tähemärki

31. Kas EL peaks Teie arvates võtma täiendavaid meetmeid, et vähendada tööjõupuudust ehitussektoris?

Maksimaalselt 3 valik(ut)

- ☐ Parandama kutsekvalifikatsioonide ja -oskuste tunnustamist
- ☐ Paremini tagama tööõigust ja vaba liikumist käsitlevate õigusaktide järgimise ELis
- ☐ **Kasutama ära kolmandatest riikidest lähtuva seadusliku rände potentsiaali, et aidata vastuvõtvatel ELi riikidel täita tööturu vajadusi, lihtsustades kutsekvalifikatsioonide tunnustamist**
- ☐ **Vaatama läbi konkreetsed loa- või sertifitseerimisnõuded, mis takistavad kvalifitseeritud teenuseosutajatel (nt ehitustöötajad, elektripaigaldiste, gaasiseadmete või päikesepaneelide paigaldamise teenused) osutada teenuseid teises ELi riigis**
- ☐ Edendama ja toetama ehitusvaldkonna tööandjate ja töötajate vahelist sotsiaaldialoogi, et aidata kaasa töötingimuste parandamisele sektoris

Palun täpsustage:

Siinkohal on oluline märkida, et paljudes riikides, sh Eestis, ei ole ehitustöölise amet reguleeritud, mistõttu ei ole alati määravaks kutsekvalifikatsiooni formaalne tunnustamine.

kuni 100 tähemärki

Üüriturg, lühiajalise majutuse üüriteenused ja turism, lisaeluasemed

Lühiajalise majutuse üürimine veebiplatvormide kaudu on kiiresti kasvanud ja lühiajaline majutus moodustab nüüd ligikaudu veerandi kogu ELi majutuspakkumistest.

32. Kas täheldate lühiajalise majutuse mõju oma riigis, piirkonnas või linnas?

Kui jah, siis kirjeldage seda mõju ja konteksti (nt pealinn, maapiirkond, turismipiirkond). Palun esitage olemasolu korral arvulisi tõendeid.

Lühiajalise majutuse mõju majandusele ja turismile on tugev, kuid eluasemeturule ja elukeskkonnale pigem mõõdukas ja lokaalne ning peamiselt esineb murekohti üksikutes turismiintensiivsetes piirkondades (Tallinna vanalinn, Pärnu).

kuni 300 tähemärki

Faili(d) saate üles laadida siin

Lubatud on üksnes pdf,txt,doc,docx,odt,rtf tüüpi failid

Alates 2026. aasta maist kohaldatava uue ELi määrusega (lühiajalise majutuse üüriteenuste määrus) karmistatakse majutuse pakkujatele kohaldatavaid läbipaistvusnõudeid, mille kohaselt tuleb anda rohkem teavet lühiajalise majutuse asukoha ja kestuse kohta. See võimaldab avaliku sektori asutustel võtta vajaduse korral proportsionaalseid meetmeid. Uute ELi maksueeskirjadega nõutakse ka digiplatvormidelt majutuse pakkujate teenitud tulu kohta andmete esitamist ning nendelt käibemaksu võtmist ja kogumist. Samal ajal on mitme liikmesriigi avaliku sektori asutused seadnud lühiajalistele üüriteenustele piiranguid.

33. Mida tuleks Teie arvates veel lühiajalise majutuse üüriteenuste probleemi lahendamiseks ELi tasandil teha?

Maksimaalselt 3 valik(ut)

- ☐ **ELi täiendavat poliitilist sekkumist ei ole vaja - esmatähtis peaks olema uue lühiajalise majutuse üüriteenuste määruse rakendamine ning selle tagamine, et selle alusel kogutakse asjakohaseid andmeid ja takistatakse ebaseaduslike kuulutuste ülespanemist**
- ☐ EL ja liikmesriigid peaksid koguma täiendavaid majanduslikke tõendeid lühiajalise majutuse üüriteenuste mõju kohta eluasemete taskukohasusele
- ☐ EL peaks hõlbustama parimate tavade vahetamist, tuginedes eri poliitikameetmete, sealhulgas maksustamise õigusliku ja majandusliku mõju hindamisele
- ☐ EL peaks toetama meetmeid turismivoogude mitmekesistamiseks, et turismist saadav kasu jaotuks kestlikumalt ja et liigsest turismist tulenev negatiivne mõju teatavates turismi tõmbekeskustes oleks väiksem
- ☐ Tuleks tugevdada lühiajalise majutuse reguleerimist ELi tasandil
- ☐ EL peaks võtma täitemeetmeid lühiajalise majutuse üüriteenustele kehtestatud põhjendamatute ja ebaproportsionaalsete piirangute vastu

☐ Täiendavat poliitilist sekkumist ei ole vaja

Palun täpsustage

kuni 100 tähemärki

34. Kas Teil on heade tavade näiteid ja ideid poliitikameetmete kohta, millega paremini tasakaalustada lühiajalise majutuse üüriteenuseid ja inimeste vajadust pikaajalise eluaseme järele?

Palun täpsustage ja esitage olemasolu korral tõendeid.

kuni 300 tähemärki

35. Lisaeltuase on kinnisvara, kus inimesed veedavad aega oma põhikodust eemal. Lisaeluaset võib teatavateks perioodideks välja üürida (lühiajaline üürimine) või seda võivad peamiselt kasutada omanikud. Muret tekitab asjaolu, et lisaeluasemed võivad vähendada eluasemete taskukohasust kohalike elanike jaoks ja/või suurendada tühjalt seisvate eluruumide arvu.

Kas täheldate oma riigis või piirkonnas lisaeluasemete mõju?

Kui jah, siis kirjeldage seda mõju ja konteksti (nt pealinn, maapiirkond, turismipiirkond).

- ☒ **Jah**
- ☐ Ei

Palun täpsustage ja esitage olemasolu korral tõendeid (link või fail).

kuni 300 tähemärki

Suuremad linnad, kus on rohkem turismi: Tallinn, Tartu, Pärnu.

Faili(d) saate üles laadida siin

Lubatud on üksnes pdf,txt,doc,docx,odt,rtf tüüpi failid

36. Millist poliitilist sekkumist peate kõige tulemuslikumaks, et soodustada alakasutatud lisaeluasemena omatava kinnisvara tõhusamat kasutamist?

Maksimaalselt 3 valik(ut)

- ☐ Kehtestada lisaeluasemetele (nt kodudele, kus viibitakse vähem kui xx päeva aastas) täiendav kinnisvaramaks
- ☐ **Pakkuda stiimuleid lisaeluasemete väljaüürimiseks teatavateks perioodideks aastas**
- ☐ Piirata lisaeluasemete arvu teatavates piirkondades
- ☐ Tagada teise kodu omanike võrdne kohtlemine (sealhulgas piiriüleselt, nt need, kes ostavad teise kodu riigis, mis ei ole nende esimese elukoha riik, ja need, kes ostavad teise kodu samas riigis, kus asub nende esimene elukoht)
- ☐ Muu

Palun täpsustage

kuni 100 tähemärki

Teatud määral soodustab Eestis alakasutatud kinnisvara turuletoomist maamaks

37. Milliseid täiendavaid aspekte tuleks arvesse võtta, et tagada üürituru nõuetekohane toimimine?

Maksimaalselt 3 valik(ut)

- ☐ Suurendada omandi maksustamist
- ☐ Vähendada üüritulu maksustamist
- ☐ **Edendada läbipaistvaid üürilepinguid, mille täitmist on võimalik tagada, eelkõige standardsete dokumentide ja asjakohaste registreerimismehhanismide loomise kaudu**
- ☐ Kavandada maksusoodustusi või regulatiivseid stiimuleid, mis soodustavad pikaajaliste üürilepingute sõlmimist lühiajalise või turistidele väljaüürimise asemel ning aitavad stabiliseerida eluruumide pakkumist kohalikele elanikele
- ☐ Tõhustada üürnike kaitset selliste meetmete abil nagu tähtajatud üürilepingud ja avalik register, mis sisaldab ka üürihindu
- ☐ **Toetada üüritagatise kavasisid**
- ☐ Kehtestada üüri ülempiirid
- ☐ Muu

Palun täpsustage

kuni 100 tähemärki

Liigne keskendumine finantstegevusele* ja spekulimine

* Liigne keskendumine finantstegevusele: eluasemete käsitlemine finantsvarana investeringute ja kasumi eesmärgil, mitte peamiselt elukohana.

38. Kas eluasemete ostmine selleks, et need kõrgema hinnaga edasi müüa, aitab Teie arvates kaasa eluasemekulude suurenemisele?

- ☒ **Jah**
- ☐ Ei

Palun täpsustage ja esitage olemasolu korral tõendeid (link või fail).

kuni 300 tähemärki

Faili(d) saate üles laadida siin

Lubatud on üksnes pdf,txt,doc,docx,odt,rtf tüüpi failid

39. Kas kindlaksmääratud geograafilises piirkonnas asuvate eluasemete ärilisel eesmärgil omandamist tuleks piirata või vähendada?

- ☐ Nõustun täielikult
- ☐ Nõustun
- ☒ **Olen neutraalsel seisukohal**
- ☐ Ei nõustu
- ☐ Ei nõustu üldse
- ☐ Arvamus puudub

40. Milliseid meetmeid tuleks rakendada, et piirata eluasemete ärilisel eesmärgil omandamist?

Maksimaalselt 3 valik(ut)

- ☐ Kehtestada siduvad omandiõiguse piirangud geograafiliste piirkondade kaupa
- ☐ Maksustamine (kinnisvaramaks, äriühingu tulumaks jne)
- ☒ **Läbipaistvuseeskirjad, mille kohaselt peavad finantsettevõtted esitama andmed neile kuuluvate eluasemete osakaalu kohta**

☐ Muud meetmed

Palun täpsustage

Väga keeruline on kontrollida, milliseid eluasemeid omandatakse ärilisel eesmärgil ja milliseid mitte.

kuni 100 tähemärki

41. Milline mõju oleks meetmetel, millega piiratakse eluasemete omandamise õigust finantsettevõtete poolt, näiteks üüripindade pakkumisele ja üürihindadele või väikeinvestorite tulule investeerimisportfellides?

Palun esitage olemasolu korral tõendeid.

kuni 300 tähemärki

42. Kas Teie arvates tuleks tühjalt seisev kinnisvara maksustada või seda reguleerida, et motiveerida omanikke sellist kinnisvara turule laskma?

☐ Jah

☐ Ei

Palun täpsustage ja esitage olemasolu korral tõendeid (link või fail).

kuni 300 tähemärki

Faili(d) saate üles laadida siin

Lubatud on üksnes pdf,txt,doc,docx,odt,rtf tüüpi failid

Kaasavus

43. Kas Euroopa taskukohaste eluasemete kavaga tuleks teatav(ad) sihtrühm(ad) esikohale seada?

Kui jah, siis selgitage, millised ja miks.

kuni 300 tähemärki

Haavatavad rühmad on 1.-2. tulukvintiili leibkonnad ning nende hulgas just need, kes üürivad või maksavad tagasi eluasemelaenu. Eriti haavatavad on 1. tulukvintiili leibkonnad.

44. Kuidas saaks kõige tõhusamalt toetada noori nii üürilevõtjatena kui ka esmakordsete omanikena?

Näiteks on Eestis noortele spetsialistidele ja ka noortele peredele suunatud laenukäendused, mis aitavad vähendada pankade nõutavat omafinantseeringut (toimiva turu piirkondades) või vabastada lisatagatise nõudest (madala kinnisvaraväärtuse puhul).

kuni 300 tähemärki

45. Milliseid meetmeid võiks võtta, et parandada eluasemete ligipääsetavust puuetega inimeste ja eakate jaoks?

Maksimaalselt 2 valik(ut)

- ☐ **Eraldada rahalisi vahendeid ligipääsetavuse tagamiseks**
- ☐ Parandada ehitusspetsialistide oskusi ligipääsetavuse valdkonnas
- ☐ Suurendada õiguskindlust ligipääsetavale eluasemele esitatavate nõuete osas
- ☐ Muu

Palun täpsustage

kuni 100 tähemärki

Liftide ehitamine on muutunud väga kalliks, seda eriti olemasolevate hoonete renoveerimisel.

46. Mida saaks teha, et tagada võrdne juurdepääs kvaliteetsele eluasemele ja iseseisvale elule rühmade jaoks, keda ohustab diskrimineerimine (rassi või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, seksuaalse sättumuse, sooidentiteedi, sootunnuste jm alusel)?

Maksimaalselt 3 valik(ut)

- ☐ Tugevdada riiklikke diskrimineerimisvastaseid õigusakte eluaseme valdkonnas ja tagada kehtivate õigusaktide tõhus jõustamine
- ☐ Pakkuda õigusabi ja tugiteenuseid isikutele, keda mõjutab eluasemega seotud diskrimineerimine
- ☐ Võidelda eluasemega seotud segregatsiooni vastu, toetades kaasavate eluasemeprojektide väljatöötamist diskrimineerimise ohus olevatele rühmadele
- ☐ Reserveerida osa avaliku sektori või sotsiaaleluruumidest diskrimineerimisohus olevatele rühmadele
- ☐ Toetada diskrimineerimisohus olevate rühmade juurdepääsu laenudele ja eluasemelaenudele
- ☐ Rahastada ajutisi eluasemeid ja varjupaiku ebakindlas olukorras olevatele inimestele
- ☐ Korraldada üldsuse teadlikkuse suurendamise kampaaniaid eluasemega seotud õiguste ja diskrimineerimisvastase võitluse teemal

- ☐ **Edendada kaasavaid tavasid käsitlevate parimate tavade vahetamist liikmesriikide vahel**
- ☐ **Soodustada koostööd avaliku sektori asutuste, kodanikuühiskonna ja kogukonnarühmade vahel**
- ☐ Muu

Palun täpsustage

kuni 100 tähemärki

47. Kuidas saaks eluasemepoliitika ja investeeringute abil aidata võidelda kodutuse vastu, st nii seda ennetada kui ka tagada kestlikud eluasemelahendused kodututele?

Maksimaalselt 3 valik(ut)

- ☐ Reguleerida üüriturgu, et tagada suurem õiglus ja kaasatus, eelkõige seoses väljatõstmistega
- ☐ **Pakkuda väljatõstmise ohus olevatele inimestele tõhusamaid ja õigeaegsemaid tugiteenuseid (võlanõustamine, vahendusteenused, rahaline toetus jne)**
- ☐ **Tagada eluasemega seotud abi kõige haavatavamatele inimestele piisavate eluasemetoetuste kujul**
- ☐ Tagada piisavalt sotsiaal- ja avaliku sektori eluasemeid ning seada kodutud nende jaotamise süsteemis esikohale
- ☐ Luua soodne keskkond erasektori sotsiaalse mõjuga investeeringute ligimeelitamiseks elamumajanduses, mis tooks kasu kodututele
- ☐ Muu

Palun täpsustage

kuni 100 tähemärki

Juhtimine

48. Elamumajandust mõjutavad väga mitmesugused poliitikameetmed, mida saab kehtestada kohalikul, piirkondlikul, riiklikul või isegi ELi tasandil.

Kuidas saaks kõigil nendel tasanditel kõige paremini koostööd teha, et muuta eluase kättesaadavamaks ja levitada häid tavasid?

Oluline on vastavate kompetentsikeskuste olemasolu ja organiseeritud koostöö. Näiteks EIB võiks täita seda rolli ka konkreetsete finantseerimisprojektide väliselt.